

MARCZIUS TIZENÖTÖDIKE.

Kedd

64. szám.

Pest, július 3-kán 1849.

E lap megjelenik minden nap este, vasárnapot kivéve.

Előzetes jelinél december végéig Budapesten házhozadásal 5 fr., vidékre postán borítékban 6 fr. p. p.

Hónapos előzetes csak helyben, s a hónap első napjától kezdve fogadtatik el.

Előzetes helyben a kiadóhivatalban (Országút Kunewalderház) és minden postahivatalnál.

Hirdetések egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyéért 2 kr. pp.

Egyes szám ára 3 kr. pp.

Aradvára, július 1. 1849.

Örökméltű lesz nem csak az aradiakra, hanem a hazára nézve is a mai nap, ma történt meg a várnak általadása. Reggel korán puska ropogások hallatszottak, utoljára lövöldözték ki a várbeliek fegyvereiket, nehogy töltött fegyverrel törtenjék a kivonulás.

Előbb podgyászaik szállítottak ki, mintegy 250 szekéren, volt ezután a nagyszerű készület, míglen sorakoztak, végre 10 órakor megkezdődött a kivonulás, a katonaság fegyverestől két ágyuval jött ki szomorú dobörgések közt a várból.

A vár előtti térségen állott részünkről a 68-ik zászlóalj zene karával együtt s a mieinkkel szemközt álltak a várból kivonult katonaság, mintegy 1500 és 30 dásdás.

Berger és katonái mind a legnagyobb pompába voltak öltözködve, miután a tisztelgések mind a két részről megtörténtek, Berger segédje által jelentette, hogy a várba a bevonulás megtörténhet; ekkor Vetter, Vécsei, Guyon tábornokok, és az ottlevő tisztikar, a császáriak elébe lovagoltak.

Berger ezen szavakkal adá által a várat: „Meine Herrn sollen sie die Festung so tapfer behalten wie wir, ich wünsche ihnen meine Herrn viel Glück dazu.“

Ekkor a 86. zászlóalj Rákóczi induló mellett a várba bevonult, a nemzeti zászlót Magyarai tábori lelkész megáldván, Varjassy aradi polgármester tüzte ki a bástyára.

A császáriak pedig fegyveresen két ágyuval vonultak ki Uj-Aradon keresztül, hol részünkről föl volt állítva a 36. zászlóaljból 4 század 3 ágyuval s itt tették le a császáriak fegyvereiket, némelyik örömmel dobta oda fegyverét, csak a dásdások buslakodtak lovakért, melyeket a hu-

szárok éjen a magyar! kiáltások között vettek által.

Által jöttek hozzánk, ott a hely színén egy segédtiszt és 3 tüzér. Ezután utnak indultak a császáriak, jó utat nekik, és az aradi nép, ki türelemmel nézte a szenvedett 9 hónapokig, türelemmel nézte a kivonult császáriakat, nem történt legkevesebb megsértés sem.

Maradt a várban 64 ágyu, 2000 mázsa lópor, 1500 darab fegyver, 500 töltött bomba, golyó temérdek, a házak annyira megvannak a várban rongálva, hogy jelenleg haszonvehetlenek. Örüljete hát aradiak ime nemzeti zászló lobog a vár ormain, békével lakhattok már várostokban, melyben 9 hónapokig, hogy mit szenvedtetek, csak az isten és ti tudjátok.

A várbeli katonaság ma Pécskán fog hálni. Innen a capitulatio pontjai szerint Makóra, Szegedre, Bajára, s Steyerbe fognak menni.

A várbeliek még két hétre voltak ellátva élelemmel. Megettek mintegy 120 darab lovat, igen jó étvágygyal.

Berger és Silliak Temesvár felé vevék utjokat. K—s.

Arad vára kezünkben van.

Tábori utamból első örvendetes hírül közlöm, hogy Arad vára kezünkben van.

Július 1-ső napján szállották meg seregeink, 66 ágyu, 2000 mázsa puskapor, s pár ezer fegyver jutott kezünkbe.

Temesvár ostroma megkezdett.

Debreczennek az oroszok általi megszállása nem igaz. Tul a Tiszán nincs orosz. Tiszán innen még Miskolczon tanyáz, tesszünk róla, hogy tovább ne jöjjön.

Az ország kormányzó,
Kossuth Lajos.

Ma délután a következő hivatalos értesítést közlé a kormány.

Július 2-kán az osztrákhad Ács felől nagy erővel nyomult előre, reggeli 9 óra tájban, és a monostori sánczokat már be is vette; de vitéz seregünknek sikerült nem csak a sánczokat visszavenni, hanem az ellenséget vissza is kergetni.

Az ütközet késő estig tartott. Az ellenség kö-

zepe s balszárnya tüzetve futott vissza, a jobb szárnya pedig a középtől huszáraink által elvágatott.

Részleteit az ütközetnek még nem tudjuk, de az bizonyos: hogy az ellenség jobb szárnyától huszáraink kilencz ágyut vettek el.

Budapest, július 3-kán 1849.

minister-elnök:
Szemere Bertalan.

Pest július 3.

Már beleszoktattuk magunkat, azon savanyu almának izelésébe, melyet Szemere miniszteriuma az ország elébe adott.

A főváros népe átlátja, hogy nevetséges dolog a világon nem volna, mint desperálni, mint rossz kedvet csinálni magának azért, hogy nagyszájú kormányja olly végtelenül poltron lelket mutat.

Példának okáért csak hallaná az a Szemere, mit beszélnek itt a fővárosban róla.

Szégyen teljeseket, miket kényesebbek vagyunk, mint sem utána mondanók.

A vidékről nagy vigan jönnek Pest felé élvezni a fővárosi chaosban a függetlenségi léget.

S kik ide érkeznek, szájak nem eléggé nagy a bámulatra, látván, hogy mik történnek Pesten.

A ministerium elámitotta az országot. Először elveket pattogatott, miket lelkének mélyéből gyűlölt, vagy hogy egy kicsit húzelve beszéljünk, elveket csörgetett, mellynek értelmét felfogni nem tudta, nem akarta. De ez most semmi.

Elámitotta az országot, színelvén nyugodalmat s békét. S midőn biztosnak hitte magát minden ember, akkor, mintha nehéz álmunkból a mennykő csapás ébresztené fel, kitekintünk ablakunkon, hát a légben a legszilajabb vihar hánykodik s alapjában rezdül meg minden.

Most aztán a kormány emberek úgy futnak szét, mint az anyányi verebek.

Szép hire lesz ennek Bécsben. Tanuljunk magunkról. Ha Bécsben egy miniszter a másikkal valami apróságon összekoczkodott, már itt mi legnagyobb ujongatásokat vittünk végbe. Jövendőlgettünk, mint az ördögtől megszállottak, s elmondtuk, miként dől romba önmagától a hajdan erős Austria. —

És talán nem is volt az egészben semmi. Vagy legfeljebb tartott egy napig, s más nap reggeli mellett a két civakodó miniszter megbékült

s megcsókolák egymást, nagy nedvesen jobbról és balról.

Gondolják meg, miket nem irhatnak a bécsi lapok Pest jelen napjairól.

Minő triumphust fognak tartani Olmützben, ha meghallják, hogy az a forradalmi kormány, melly őket olly nagyon megszeppentette, olly gyáva és boldogtalan, hogy itt közöttünk a köznevetség tárgya lett.

Ha Szemeré nem kiálltja olly kemény kántorhangon azt a revolútiót, tán Austria nem is kívánt volna olly nagy muszka segítséget. Most pedig kívánt s kapott olly számmal, hogy azon az isten áldása ugyancsak bő porzióban látszik.

Kikiálltani a forradalmi módort s az elveket szép dolog, jeles tény, bátor férfias eljárás.

Hanem aztán megis kell annak felelni tudni.

Külföben eszmadiát fog az ember. Ha kihívó hangot bocsátunk ki, köpködjük meg markunkat, vegyük elő a fitykóst, mert az ellen szél bizony lesuvaszt.

De ez a boldogtalan Szemeré! Mit mivel ezen ember, az után hogy a forradalom szót egy párszor nagy tapsok kíséretében kikurjantotta.

Semmit.

Épen semmit, minek láttatja volna, miben köszönet lenne.

Legelőször is, hogy miniszter lett, azon kezdte, hogy négy öt napra elutazott az ő előszeretettel kedvelt Miskolczára, s csinált a jámbor emberek előtt száraz bozontos képeket, csudáltatván magát, hogy ime ez az ember itt ezen a földön, ezen a vidéken köztünk született, és nagy tudománya fölvitte őt az első miniszterségig.

Visszajött után elkezdte játszani amolyan marionet féle komolysággal ugyan azon szerepet, mellyet tavál a posoni gyűlés bevégeztével játszott.

Tudniillik mutogatta magát, hogy ő millyen nagy ur, s millyen mindenható. De hol? A bureauban, hol neki complementiroztak, de ő senki köszöntését nem fogadta, épen mint a bécsi híres szabó: Gunkl, kinek szinte az a legnagyobb gyönyörűsége, ha be mehet a szabólegényei közé, hol mindegyik föl áll munkahelyéből, s ő nagyságának jó reggelt kíván, de ő maga a nagy Gunkl azért meg se bicezcenti fejét.

És lón az egész majus hó ugy eltarisznyázva, hogy más nem történt, mint hogy kinevezték a táblabirákat a nagy hivatalokra, nagy fizetés mellett, bár dolog épen semmi sem volt, mit a kinevezettek elébe tehettek volna.

A junius hó „miután“ gyártásban tölt el. Legfeljebb egy pár főispán lett kinevezve, s egy illy kinevezési operatio Szemerének rendesen három napjába kerül, annyi féle embert hallgat ki, s csinál jesuita posát, mintha hallgatná a más tanácsait, s végre mégis kinevezi azt, kit előre kinézett magának, egy hajdani posonyi követezimborát.

Kell-e ismételve figyelmeztetnünk a közönséget azon orczapirító botrányra, midőn az erdélyi t. h. kormánybiztosságra Tomcsányit nevezett ki. Hanem ugy látszik csak pusztá próba volt, s csak

a Respublicában olvastuk, azóta behuzták fejüket vele, mint a csigabika, ha orrára coppintának.

Mit mondjunk ezen kívül még Szemeré bombasticus miutánjaira.

Az ellenség már Kassát is elfoglalta, s Szemeré neki áll, s Bartfára, Eperjesre, Kis-Szebenbe rendőrségi hivatalokat állít be.

Akkor gondolkozott a pseudo-genie Szemeré arról, hogy jó volna tán a kormánynak tudni azt, mi történik Galiczia felől, midőn az ellenség már árvizként önté el a felvidék völgyeit.

Oh nagy mestere a miutánoknak, mint kimutatja magát, hogy szónoknak való ugyan, de arról, hogy mi tulajdonképen egy kormány, különösen a forradalmi, ahhoz annyi lelke sincsen, mint Miskolcz városa bármely más érdemes civissének. —

A kormány három nap óta elenyészett, semmivé lett.

Azok azon jóféle fajból, kik majusban a jó időben várjuként oda sereglettek a kormány kutágása mögé és esküdtek, hogy ők születések előtt már forradalmiak, republicanusok és demokraták voltak, kérjük, hol vannak ezen emberek?

Miként istapolják ezen emberek principalsaikát, kik nagy meglepetésökben, mint a juhok kerengésbe estek.

Na hiszen ezen három nap alatt kitisztult az ország a szemereleásból s az utolsó emberig mindenki láthatja, hogy egy kiabáló ember még nem kormány férfi.

Oda erősség s bátorság kell: Oda lélek kell, olyan, melly annál dicsőbb legyen, mentől iszonyatosab a közelgő vész.

Szemeré kikiállította a forradalmat, mert azt hitte, hogy a háborúnak vastaga már be van fejezve s ő nyugottan nevezheti ki régi collegait, s kedvenceit, a pataki diákokat, s iratja velök kényelmesen a sok miutánokat, hol a fő dolog vigyázni, ne hogy az olly, illy, melly két l-lel legyen írva.

Kikiállította a democraticus respublicát, gondolván magában és megsugván kedves cimboráinak, hogy a népnek elég lesz a név, a magja pedig majd megmarad a vármegye urainak.

E kikiállás után nem történt semmi. Az 50,000 ujoncz még azon időből való, midőn valószínűség volt arra, hogy ellen felünk csak Austria leend.

Európa leghatalmasb császára jött azóta közbe s kardját oda veté a mérlegbe.

Ez ellen semmi sem történt. Legfeljebb egy nagy bőjt, mitől a muszka meg nem szokott ijedni, sőt még akkor boldog, ha bőjtöt lát maga körül.

Akkor még Kossuth körül nem szövődött azon háló, melly őt eclypsirozni akarja.

Kossuth minden lehetőségnek elébe akart nézni. Ugy ítélte, hogy Austria ellen is szükséges nekünk ötvenezre. Szemeré azt hitte Muszkaország közbejötté a latba semmi változást nem fog okozni.

És ime most, midőn a baj kiült: megmered

a kormány és ragadtatik jobbra balra, inként a szárnyaló hírek hozzák magokkal.

Lesz nevetség Bécsben. Lesz vigásg Olmützben.

De haszontalanul nevetnek.

Magyarország nem gyámoltalan s lelketlen kormányába bizik.

Magyarország önmagába bizik, s csak mulatságul szolgál neki, ha ministereit sapka nélkül látja az utcákon futkosni.

Adjunk egy pár peremre való munkát Szemerének, miután egész bureauja csak ugy haszontalanul rágja a tollat.

Tisztelt belügyminiszter.

Tegye meg ön azt a trófat és latse meg a pesti nyomda tulajdonosokat, hogy azon esetre, ha az ellenség bejönne, egy kicsit ovakodók legyenek.

Tudniillik, őrizkedjenek kiadni ollyan lapokat, mellyek a hazaárulást a dühöngésig lehellik, millyen volt például Heckennast ur Pesther Zeitungja, melly tegnap óta ismét megszünt, s tán Seicz ur megint kedves vendégül váratik.

Azt, hogy a nyomdatulajdonosok ne vállalják magukra az illetén lapok nyomtatását, nem lehet kívánni. Erről szó sincs.

De annyit megkívánhat az ország, hogy mint tulajdonos egy nyomdabirtokos se arczátlankodjék lapjának, a mint a szél fu majd egy dühös schwarzgelb, majd egy dühös republicanus szerkesztőt keríteni.

Ez a közszemérem ellen van, s azért szükséges lesz egy kis paterna monitio, hogy vigyázzanak, mert a tulajdonosság a torokhoz forrhat.

Véleményem a népfölkelés tárgyában.

Körülbelül esztendeje, hogy hazám különbséle részeiben különbséle vezérek alatt és táborokban honuakat fenyegető külfölbéle ellenség előtt állok. Vettem részt a rácok, horvátok és osztrák seregek elleni táborozásban. Volt alkalmam látni s tapasztalni, mit képes tenni a honvéd, s mit képes tenni a népfölkelő. A honvéd vitéz bátorsággal még ujoncz korában is megáll az ellenség pusztító golyói előtt, ellenben a fölkelő lehetetlen, hogy annak még csak szagától is el ne szaladjon, ez a dolog természetében rejlik, félreértések elkerülése végett kéntelen vagyok jó eleve kinyilatkoztatni, miszerint nem gunyolódásból történik, ha azt mondom, hogy a fölkelők bátorságban és vitézségben sokkal honvédeink után állanak. Isten ments meg, hogy illy komoly időben még gunyolódásra is állana eszünk. Nem, hanem komolyság, férfui elszántság e kor jelleme. Azonban hadd magyarázzam ki magam.

A mint már mondtam a népfölkelés mitsem ér, de mért nem ér? azért mert nincs rendezve, nincs úgy rendezve, a mint azt a körülmények fontossága és nagyszerűsége megkíváná. Tudniillik mi eddigelé, ha veszély közeledett, egyszerűen minden válogatás és czélszerű intézkedések nélkül, kiharancsoltuk az összes népséget, öregét, ifját, kicsit, nagyját, hogy mennyenék az ellenség el-
be, és ha valahol rábukkannának, szaladjanak el. Urak! ez így nem megy, illy népfölkeléssel, mi a sereget nemcsak hogy nem gyámolítjuk, de a mint ismét sajnos tapasztalásból tudom, a sereget és vele az ügyet is veszélyeztetjük. Egy szóval nekünk illy fölkelő nép csak árthat. Szükségképpen kell a népfölkelés, mert csak úgy menthetjük meg jelen körülmények közt a hazát, ha a kisdéd, de bátor seregünket a népfölkelés, de rendezett népfölkelés, s nem hű bele bálás összesereglett néptömeg, melly csak akadályul szolgál, gyámolítandja. Hogy pedig a népfölkelésnek hasznát vehessük, azt illy formán kellene alakítanunk, felveszem például Pest népségét, a melyet egy bizonyos napon egytől egyig (persze férfiak) a Rákosra parancsolnék ki, a meg nem jelenőkre kemény büntetést szabván. Ekkor aztán kiválogatnám, és különösen névszerint összeiratnám annak fiatalabbjait, ide értve a 30—35—40 éveseket is, szóval mindazokat, kik koruknál, egészségöknel és erejüknel fogva alkalmasok, nem csak a háború viszontagságait eltűrni, hanem ha kézmunkára kerülne a dolog, még becsületesen vagdalkozni is tudjanak. Ezeknek aztán a törvény egész szigorúságával meg lehetne parancsolni, hogy bármínemű fegyverrel ellátva az első jelre tartozó szoros kötelezettségüknek ismerjék, harcz készen az előre meghatározott gyűllyhelyre összeseregleni. Ki lehetne egyszersmind esem résznek jelenteni, hogy őt a törvény kötelezi a haza védelmére, szóval ezzel ugy lehetne bánni, és kellene is, míg a veszély tart, mint a honvédekkel. Mert hol vagyok az megírva, hogy a 19—25 évesek, kellő rendben és szigorral tartoznak hazájokat védeni, ellenben az egy két vagy néhány évvel idősebbek, csak amugy félvállról nézzék, mint küzködnek fiatalabb testvéreik. Nem, egy formán kívánja meg a honfiatott a szolgálatot; kelljen fel kiki, ha a szükség ugy hozzá magával. Véleményem tehát oda megy ki, hogy ezen válogatott, erős népet egy ideig ugy lehetne használnunk, mint az ujoncz honvédeket, vagy mint minket használtak eleinte, kik mikor honvédekké lettünk, azonnal csatába vittek. Az illy formán alakított, bár dorongokkal is fölfegyverzett, de elszánt zászlóaljokat vihetnök bárhová, az bizonyosan megállaná a helyét; mert nem gondolnám, hogy az kevésbbé tudná hazairánti köteletségét, mint az ujoncz honvéd. Ellenben az összeviszeva kevert nép csoport csak akadály, melly még a sereget is veszélybe döntheti.

Az öregebbek, gyöngébbek, egészségtelenebbek maradjanak addig hon, és lássák el a helybeli szükséges szolgálatokat. Vegyék azt fontolóra azok, a kiket illet, mert előre megmondom hogy a rendezetlen nép csoporttal nem sokra megyünk, pedig itt az ideje hogy a sereget támogassuk és erősítsük, ez kötelessége a népfölkelésnek. Már pedig csak az ajánlott mód szerint válhatik a népfölkelés hasznunkra. Nincs időm a további

fejtegetésre, hanem a ki érteni akarja ugy is megérti, mint szeretném a népfölkelést rendezve látni.

B. K.

Esztergom, jun. 28. 1849.

A mint a magyar tábor Pestbuda bevétele után Érsekújvárnak indult, Esztergomon keresztül itt egy honvéd főhadnagy megbetegedett, és egy tisztes polgárházánál feküve, ápolgatott, de minden hű ápolás daczára három heti fonyadás után megholt.

A házino azonnal megy a tisztelendő plébánus urhoz és nekie jelenté, hogy nála egy honvéd tisz, ágostai hitvallásu meghaláozott. — Plébánus ur ezt felelé neki: „Evangelikus ebet nem akarok eltemetni.“

A nő ekkép elutasítva, ment a térparancsnokhoz s neki a papi feleletet megmondá. — A térparancsnok azonnal más helyséből hozatott egy evangélikus lelkészt, ki aztán illő szertartási módon el is temette elhunyt barátunkat.

Neve ezen feketesárga lelkü lelkésznek Miskolczi Márton. — Ő tisztelendősége ez előtt négy hónappal, midőn még az ellenség urkodék e városban, azt papolá híveinek a templomban, hogy a magyar sereg rabló, és e nép pártító, a honvédbizottmány pedig törvényellenes.

Im polgártársak és honvédbarátim! Ezért küzdünk és vérünk honunk igaz ügyében, hogy e föld szirjám élődő fekete szentek még most is olly jezsuita arccal hitválogatva, még holtunk után is ebeknek czimezzenek bennünket, és csekély szolgálatakat elhunyt bajtársaiktól is megtagadják.

Oh hon! hát illyen náptanítókat táplálsz kebledben, illyenek szívják emlőidből az édes tejet, s illyenek hirdetik a felebaráti szeretet isteni evangéliumát?

Ílát Esztergam városában nincs hatóság, melly az illyen pásztorokat kötelességére utasítsa? Nincsenek jósan gondolkozásu és érzetü polgárok, kik az efféle gyönyörü mákvirágokat megpillantsanak sok nemü virágok seregében?

Isten éltesse Márton papát, a nagy reformatornak Luther Mártonnak névrokonát, püspöki süveget fejére, minél előbb.

I. . . . . főhadnagy.

K. Czell jun. 20. 1839.

Szerkesztő!

Kis-Czellből írok önnek, melly város jelenleg Vasmegye székhelye. Maga se hitte Kis-Czell, hogy valaha illy nagy és nevezetes legyen. A kis lelkü, de nagy hasu papság, a viláért se álmódta, hogy étteremök arstalan az aristokratikus lébe fött borjufejét, a kétségbeeséssel spékölt nyulat, feke-

te álnoksággal töltött harátfüllit, könyörtelenségbe savanyított káposztát, s a „király“ hosszú életéért emelgetett pezsgő palaczkokat, tekintélyesen könyökre támasztott képviselők fontos arczai váltják föl. Egy arany horjuért se hitték volna ezek a sötét urak, hogy derék korm. biztosunk Ivánkovic kisérétében megyénkbe visszatérő szabadság ékes szüre itt adja tudtára a népnek, mellynek keblétől a borus idők szötte nehéz körülmények által száműzetett — a sokat túrt népnek, hogy átélt szenvedéséért függetlenség a nyerelemény. Lám az öröm beszédessé teszi az embert, én csak azt akartam mondani, hogy f. hó 11-én biztosunk elnöklete alatt először tartottunk bizottmányi ülést, mióta megszűntünk nyugoti austriaiaknak tekintetni.

A tisztviselők szép számmal, a legtöbbben tiszta lélekkel, némelylek ingatag jellemüket palástoló korhoz és körülményhez alkalmazott mosolylyal, és tévelygő elveik cifra rongyaival; egypár — bár ezt ne kellene leirnom, a legutálatosabb és nagyobb bűn égő lángbetűivel, homlokán a hazarúlók, kik a nemzet legszentebb és ősi jogának, a szabad önfentartás életének legyilkolására küldött hóhéroknak szolgálai, büszkeségüknek tarták. A ki ezeket megutálá kárpótlásul, méltó boszorkodásáért nézze meg az egybegyűlt közönséget. Vasmegye népétől általánosan — kivételmindenütt, még a szentek között is van — sohase lehetett megtagadni a haza ügyei iránti meleg rokonszenvet, különösen, mióta a terhes idők előidézte nyomor iskolájában megtanulta ismerni vezetőit, s a szabadság terjesztette elvek tisztaságát a boldogítására irányzottakat: ezen közönség — bár a népes megyének csak csekély töredékét tevő is, de egy marok gabona ném mutatja-e, minő a garmada — a függetlenségi nyilatkozatot leirhatlan lelkesedéssel tette sajátjává, s a hazának leghűbb fiát hosszan éltetve, örömmel ragadá az alkalmat, kormányunknak hódolatát nyilváníthatni, hódolatát, mellyben az önkény hatalmas nyúgeiből kiszabadult honfiának végtelen halája s tiszta meggyőződés szülte szikla bizalma keltek esküre. Ezen nép megérdemli, hogy felszabadított, és higyétek, nem az ő bűne, hogy a szolgaság nyakára tett járnát illy soká tétlenül visel; s higyjétek meg, vakul ítélnek azok, kik Vasmegye közönségét a political élet szinpadán gyáva szolgálai szereplőként jellemzik. Mondjátok meg nekem, ha a forrás vize zavaros, nem a kulfő e annak oka? ha aluszik a fő, a többi tagok nem céltalan mozognak-e?

Midőn az osztrák seregek megyénket emésztő penészként ellepték, felebaráti szeretetet hirdetve, s felfalt ökreink és sonkáinkért gorombasággal fizetve, a nép türelme és hite fogyni kezdett, mint vëndöléből zsirja, s keservesen feljajdult, meghallatszott Olmüczig s azonnal siettek orvosolni a bajt, ujdonos uj ő felsége atyai szeretetéből készült akasztófát, és rá való néhány ezer cseh, horvát, lengyel, stajer, muszka édes gyermekeket küldött, a nép elhallgatott, mert fegyveres vad erőszak ellenébe önmagában kevés erőt érzett. Volt vezetői pedig részint hízak az „armee bulletin“-eken; részint political vallás tagadókká alacsonyultak. S midőn a kegyes atya eltiltatott tőlünk

